

Scenariusz lekcji 4 ^{1/4}

Temat Flejmy. Animacja

Czas 45 minut

Niezbędne materiały

Animacja „Flejmy”
 Materiał 4.1: Pytania do animacji – test
 Materiał 4.2: Nowe pojęcia
 Materiał 4.3: Pytania do animacji – otwarte
 Tablica do zapisywania
 Projektor
 Komputer z głośnikami i dostępem do internetu

Cele lekcji

Uczennice i uczniowie dowiedzą się, jakimi słowami można opisać chciane i właściwe oraz niepożądane lub niewłaściwe zachowania w mediach społecznościowych.

Uczennice i uczniowie poddadzą refleksji i przedyskutują zachowanie postaci występujących w animacji, ćwicząc język opisujący zachowania niechciane lub niewłaściwe.

Uczennice i uczniowie nauczą się rozróżniać zachowanie w sieci, które jest niewłaściwe i może być zagrażające od tego, które jest właściwe i bezpieczne.

Zagadnienia

Cyberprzemoc
 Presja rówieśnicza
 Flejm, wojna na słowa

Scenariusz lekcji 4 2/4

Przebieg

Rozgrzewka 10 minut

Zapytaj uczennice i uczniów o proste przykłady niechcianego zachowania w sieci. Ważne, by wcześniej ustalić zasady tej krótkiej dyskusji, by wszystkie osoby czuły się bezpiecznie.

Dlatego wyjaśnij, że nie prosisz o podzielenie się szczegółowo konkretnymi incydentami, ale o nazwanie pewnych bardziej ogólnych typów zachowania, które ich zasmuciły, sprawiły przykrość lub były ich zdaniem niewłaściwe. Warto skupić się na konkretnych przykładach zachowania i ich ocenie, a nie na ocenie osób (np. komentarze Kasi były złośliwe, a nie: Kasia była złośliwa). Ważne, by to ćwiczenie nie przekształciło się we wzajemne oskarżanie i obwinianie na forum klasy, jeśli takie przypadki w klasie się zdarzały.

Możesz użyć np. takich pytań:

- Czy kiedykolwiek zachowanie innych osób online sprawiło, że czułeś się/ czułaś się niekomfortowo?
- Jakiego rodzaju były to zachowania?
- Co to były za sytuacje?

W miarę jak pojawiają się odpowiedzi, zapisuj przykłady na tablicy. Zapisz takie zachowania jak: niemiłe komentarze, zastraszanie, wykluczenie z zabawy, przezywanie, dokuczanie.

Następnym krokiem będzie opracowanie wspólnie z klasą pojęcia „cyberprzemoc”, które wyłoni się z wcześniej wymienionych przykładów.

Aby wypracować wspólną definicję, możesz zapytać uczennice i uczniów:

- Co łączy wszystkie te zachowania?
- Co takie zachowania mają na celu?
- Jak czują się osoby, których dotyczą takie działania?

Jeśli uczennice i uczniowie zaangażują się w dyskusję, możesz zadać też dodatkowe pytania rozszerzające:

- Dlaczego tak łatwo jest zdenerwować inne osoby w mediach społecznościowych?
- Dlaczego w mediach społecznościowych ludzie mówią rzeczy, których nigdy nie powiedzieliby innym twarzą w twarz?
- Jakie znaczenie mają kontakt wzrokowy i język ciała w komunikowaniu się z innymi?

Scenariusz lekcji 4 3/4

Wprowadzenie tematu 15 minut

Wyświetl w klasie animację „Flejmy”.

Zapytaj, co oznacza tytuł animacji, a jeśli słowo to nie jest znane, wyjaśnij je. Rozpocznij dyskusję na temat zachowania bohaterki animacji. Zapytaj, które elementy zachowania bohaterki są niewłaściwe lub niepożądane.

W celu ułatwienia dyskusji możesz użyć Materiału 4.1, który zawiera pytania i odpowiedzi wielokrotnego wyboru. Możesz wyświetlić Materiał 4.1 z projektora lub wydrukować go dla wszystkich osób w klasie. Możesz też podzielić klasę na grupy i wykorzystać materiał jako grupowy quiz.

Następnie w trybie burzy pomysłów stwórz razem z grupą listę słów opisujących zachowanie Patrycji – koleżanki Soni, a także mamy Soni.

Możesz zapisać tę listę tak, by była widoczna i aby łatwo z niej było korzystać.

- Zachowanie mamy jest: wspierające, ostrożne, troskliwe, podające w wątpliwość, wzmacniające.
- Zachowanie Patrycji może być przedstawione jako: wywieranie presji, naciskanie, podburzanie, prowokowanie.

Pogłębienie tematu 15 minut

Materiał 4.2 zawiera listę słów opisujących zachowania, które mogą mieć miejsce w mediach społecznościowych (i nie tylko).

Ustal, które słowa są znane uczennicom i uczniom, a które są dla nich nowe. Poświęć chwilę, by wyjaśnić znaczenie każdego słowa. Niektóre z nich opisują zachowanie Ani – poproś uczennice i uczniów o wskazanie tych słów.

Możesz przeprowadzić to ćwiczenie jako aktywność w całej grupie. Możesz też podzielić klasę na mniejsze grupy, a następnie poprosić uczennice i uczniów, aby przedyskutowali słowa wypisane w Materiale 4.2.

Możesz także potraktować materiał jako wzór do rozsypanki, wycinając poszczególne elementy tabelki i prosząc uczennice i uczniów o indywidualne lub grupowe połączenie słów z ich definicjami.

Poniższe pytania do dyskusji nad animacją „Flejmy” mają służyć pogłębieniu rozumienia i nauce stosowania słów opisujących niepożądane zachowania w sieci:

- Które słowa z listy najlepiej opisują zachowanie Ani, która napisała nieprzyjemny komentarz?
- Jeśli Sonia wyśle obraźliwą wiadomość do Ani, czy może to rozpocząć publiczną wymianę obraźliwych wiadomości między nimi, czyli flejmy?
- Czy Sonia powinna rozważyć „zablokowanie” Ani na Facebooku?
- Jakie jest przeciwieństwo „dodania do znajomych”?
- Dlaczego w internecie warto dyskutować spokojnie, uważnie i z szacunkiem dla innych?

Scenariusz lekcji 4 4/4

Dodatkowe aktywności 5 minut

Materiał 4.3 zawiera otwarte pytania dotyczące zachowań bohaterów animacji „Flejmy”. Możesz zaproponować to zadanie uczennicom i uczniom, którzy skończyli wcześniej poprzednie ćwiczenie indywidualne lub zaproponować je jako zadanie domowe.

Ocenianie

Podczas lekcji możesz prowadzić ocenianie kształtujące, obserwując dyskusję w klasie.

- Do jakiego stopnia uczennice i uczniowie rozumieją język opisujący niechciane zachowania?
- Czy posługują się nim swobodnie, pewnie?

Możesz także wykorzystać Materiał 4.3 jako zadanie domowe.

Pytania do animacji – test

Poniższe pytania odnoszą się do zachowania bohaterki animacji „Flejmy”. Która odpowiedź jest twoim zdaniem prawidłowa?

1.

Czy Patrycja powinna zachęcać Sonię do opublikowania nastawliwego komentarza w odpowiedzi na niemiły komentarz Ani?

a.

Tak, Patrycja ma rację. Jeśli Sonia teraz się nie postawi, to w przyszłości wszyscy będą mogli na nią napadać.

b.

Nie, ponieważ taki komentarz tylko pogorszy sprawę.

c.

Tak, ponieważ sama Ania zaczęła to komentowanie.

2.

Ania napisała nieprzyjemny komentarz do posta Soni i wszyscy mogą go teraz zobaczyć. Czy to zachowanie jest w porządku?

a.

Tak, ponieważ Ania tylko żartowała – Soni wina, że bierze to do siebie.

b.

Nie, to nie jest w porządku. Ania wie, że wszyscy zobaczą jej komentarz. Wie, że Sonia będzie zmartwiona i zdenerwowana.

c.

Ania nie była złośliwa. Chciała sobie tylko pożartować, a poza tym ten komentarz i tak w każdej chwili można skasować.

3.

Czy zgadzasz się z mamą Soni, że Sonia wyolbrzymiała sprawę?

a.

Nie. Ani też by się to nie podobało, gdyby to Sonia napisała o niej w ten sposób.

b.

Nie. Mama Soni nie zdaje sobie sprawy, że ten komentarz Ani zobaczyła cała szkoła.

c.

Tak. Sonia powinna porozmawiać z Anią twarzą w twarz, bo w internecie łatwo o nieporozumienia.

4.

Czy Sonia powinna odpisać na komentarz Ani?

a.

Nie. Sonia powinna posłuchać rady mamy i porozmawiać z Anią osobiście.

b.

Tak, bo inaczej Ania być może znów napisze coś nieprzyjemnego i to jeszcze pogorszy sprawę.

c.

Tak. Ania sprawiła Soni przykrość swoim komentarzem, więc teraz Sonia ma prawo odpowiedzieć jej tym samym.

Nowe pojęcia

Ania opublikowała nieprzyjemny komentarz na temat Soni. Przeczytaj definicje pojęć, które dotyczą zachowania w internecie i zastanów się, które z nich najlepiej opisują działanie Ani.

Netykieta Lista niepisanych zasad „dobrego wychowania”, które regulują poruszanie się i komunikowanie w sieci. Pojęcie pochodzi od połączenia słów *net* (ang. „sieć”) i „etykieta” – zasady zachowania.

Flejm Kłótnia internetowa, nazywana czasem „wojną na obelgi”, która rozpoczyna się od jednego obraźliwego komentarza i przeobraża w wymianę obraźliwych wiadomości między dwiema osobami w sieci. Wiadomości są widoczne publicznie, zawierają oceniające komentarze i ataki osobiste. Wiele forów internetowych zabrania prowadzenia wymian tego rodzaju wiadomości.

Zbanowanie Uniemożliwienie komuś dostępu do danych forów, grup dyskusyjnych, stron internetowych w związku z naruszeniem netykiety danej strony.

Cyberprzemoc Używanie internetu albo smartfona po to, by kogoś nękać, nastraszyć lub zdenerwować.

Wykluczanie Celowe niewłączenie kogoś do grupy lub wyłączenie kogoś z już istniejącej grupy. Może mieć miejsce w internecie lub poza nim.

Włamanie/ fraping Wykorzystanie sytuacji, w której ktoś nie wylogował się ze swojego profilu na Facebooku lub w innym medium społecznościowym i zamieszczenie upokarzających zdjęć, ironicznych lub obraźliwych komentarzy, zmiana danych tej osoby w jej profilu. Dzieje się to bez wiedzy i zgody tej osoby i często jest uważane za żart, jednak stanowi naruszenie prywatności. Nazwa angielska pochodzi od „F” jak Facebook i *rape* (czyt. rej), co po angielsku znaczy „napaść”, „gwałt”.

Nękanie Uparte i regularne dokuczanie komuś, które ma sprawić przykrość, przestraszyć, zaniepokoić. Może odbywać się także za pośrednictwem internetu.

Hejtowanie Negatywne, mające sprawić przykrość komentowanie wyglądu i zachowania danej osoby, prowadzone w internecie. Słowo pochodzi od angielskiego wyrazu *hate* (czyt. hejt), który oznacza „nienawiść”, „nienawidzić”.

Hejter Osoba, która uprawia hejtowanie w internecie, a swoim zachowaniem krzywdzi i sprawia przykrość innym osobom.

Pytania do animacji – otwarte

Odpowiedz na pytania.

Co mama Soni uważa na temat reakcji Soni na obraźliwy komentarz Ani?

Jakimi słowami można opisać zachowanie Patrycji?

Co poradzisz Soni, która nie wie, jaką decyzję podjąć w sprawie odpowiedzi Ani?